

2.3 Vuorovaikutus ja yhteistyö

Tällä keskustelualueella pohdittiin seuraavia aiheita:

Vastuualueet

Tulisiko vastuunjako selkeyttää, esim. milloin ja minkälaisista tehtävistä paikalliset kantavat vastuuta? Milloin viranomaisten tulisi toimia?

Tiedotus ja yhteistyön kanavat

Laajasti eri keskustelualueilla nostettiin esiin susitiedotuksen tärkeys. Miten tiedotusta tulisi toteuttaa, kenen ja minkälaista susitiedotusta tarvitaan? Pitäisikö tiedotuksen olla paikallista? Susialueilla elävät ihmiset suhtautuvat susiin hyvin laajalla kirjolla, myös eri taustaryhmien sisällä. Miten paikallistasolla eritavalla sudesta ajattelevat, mutta sudesta kiinnostuneet toimijat voisivat yhteistyötä kehittää?

XX

YHTEENVETO

Yhteenveto esitetään kaikkien reviirialueiden, poronhoitoalueen sekä reviiriittömien yhteisenä. Osalla alueita kommentteja tuli vähän, tai ei ollenkaan, joten laajempi kooste tarjoaa kattavamman kuvan käydystä keskustelusta.

Keskusteluissa nousi esiin, että tavoitteen asettelu susikannanhoidolle, joka tulisi tehdä paikallistasolla, kunta/kaupunkikohtaisesti, jossa yhteisesti keskustellaan ja päätetään tavoitteista. Esitettiin myös, että päätöksenteosta vastaisi esimerkiksi paikalliset riistanhoitoyhdistykset. Nähtiin, että suurpetofoorumitoimintaa tarvitaan paikallistasoille.

Viranomaistoimintaa tulisi edelleen kehittää esimerkiksi siten, että SRVA toimijoilla olisi mahdollisuuksia toimia joustavammin (karkotustilanteet), toisaalta myös viranomaisyhteistyön kehittäminen rajaseudulla, rajalaumojen ja susien liikkeiden selvittämiseksi. Tarpeelliseksi nähtiin myös byrokratian vähentäminen, jotta haittaa tuottaviin yksilöihin voidaan joustavasti puuttua (esim. susien karkotuksissa tai poikkeusluvissa).

Positiivisena susitiedotuksena koettiin susien pantaseurantapalvelu. Palvelun toivottiin yhä jatkuvan, sillä se seurannan avulla on mahdollista ennaltaehkäistä vahinkojen syntyä. Ehdotettiin myös koko maata kattavaa susitiedotussivustoa, joka neutraalisti ja monipuolisesti tarjoaisi tietoa. Paikallistasolle esitettiin henkilöä, susivastaava, joka koostaisi yhteen paikallista susitietoa ja toteuttaisi paikallista tiedotusta.

Keskusteluissa pohdittiin erilaisten susitietojen ristiriitaisuutta paikallisten havaintojen kanssa. Esitettiin ansiokkaasti ajatusta, voisiko kerätty susitieto olla laajemmin julkisesti saatavilla, kuin vain susien pantaseurannan kautta tuottama tieto. Viitattiin Tassu-järjestelmään kerättäviin havaintoihin, voisiko järjestelmän havaintotiedot olla julkisia?

Tiedotusta ei muistaakseni itäisellä susireviirialueella oltu keskusteluun nostettu. Sen sijaan esim. lounaisella, läntisellä ja reviirittömien alueilla aiheesta keskusteltiin. Tiedotusta voisi ajatella kaksisuuntaisena, toisaalta susi tietoa tulee jakaa (esim. pantaseurantapalvelu), mutta toisaalta sitä myös pyydetään (halutaan tietoa esim. suden käyttäytymisestä). Tämä erityisesti korostuu alueilla, jossa susi ei ole vähään aikaa esiintynyt.

Kirjoittaja AskoKettunen » 29 Huhti 2014, 09:49

Vastualueet

Susikannanhoitosuunnitelmassa tulisi lähteä siitä, että päätökset susikannan koosta tehdään paikallisesti esim. Kunta/kaupunki kohtaisesti. Paikalliset riistanhoitoyhdistykset olisivat asiassa ne, jotka tekevät esitykset susikannanhoidosta ja metsästyksestä. Päätökenteko olisi paikallisella riistanneuvostolla. Noissa karkoitus ja muissa nopeutta vaativissa tilanteissa riistanhoitoyhdistyksillä on jo nyt toimivat Srva-henkilöt heidän toimintavastuutaan voitaisiin lisätä kuitenkin siten, että toimintaa koordinoi joku viranomainen.

Tiedotus ja yhteistyö

Miksikö tiedotusta ei nostettu esille itäisellä susireviirialueella? Ehkä siksi, että meillä tuo susiongelma ei ole uusi asia verrattuna muihin alueisiin. Itäisellä alueella on tuota tiedoitusta ja harjoitettu hamassa menneisyudessa, jo v. 2004 on julkaistu Pohjois-Karjalassa muistaakseni Ely-keskuksen ja Rktl:n ja muiden yhteistyötahojen kanssa julkaisu suurpedoista. Teoksessa jaetaan tietoa suurpedoista ja niiden aiheuttamista ongelmista ja myös tietoa petojen käyttäytymisestä. Eli kysymykseen minkä Mikael esitti vastaus on, että susitietoutta on jo jaettu mutta ei sillä silloinkaan susiongelmaa ratkaistu. Enkä usko tuohon tuon tyyppisen tiedonsaannin tärkeyteen, me joiden alueella susilaumat asuvat ja elävät tiedämme miten ne siellä alueella elää.

Positiivisenä tiedotusasiiana koetaan pantatietojen saaminen. Ongelman siinä muodostaa kuitenkin pantojen rajallinen toiminta ja se ettei kaikilla rajanpinnan laumoilla ole joukossaan pantasusia. Rktl luottaa myös tuohon Tassu järjestelmäänsä, mutta ongelmana siinä on ettei siihen enää kirjata kaikkia havaintoja. Puute tuossa järjestelmässä on myös tuo raja-alueet mistä ei paikoin kirjata susien liikkeitä tassu järjestelmään. Tällöin myös osa kantaamme kuuluvista susista jää laskematta. Siinä on myös vastaus Mikaelin kysymykseen tuleeko susia Venäjältä, eli kyllä tulee niinkuin ennenkin muttei niiden liikkumiset näy missään julkisissa tiedoissa. Eri viranomaisten tiiviimpi yhteistyö lienee tuossa asiassa ratkaisu.

Kirjoittaja Tervamummeli » 03 Touko 2014, 21:46

Aikaisemmassakin keskusteluvaiheessa halusin susinettiä takaisin - ja jos RKTL ei katso velvollisuudekseen sitä pitää, pitää saada joku muu taho sitä ylläpitämään. Saadaan tiedot edes pannoitetuista susista. Onhan pannoittamattomiakin, ja Venäjältä tulevia, ei sudet tiedä missä on raja, eivät tienneet myöskään Saunajärven lauman Sako ja Sero, jotka kävivät aika usein myös Venäjän puolella, mutta kun susinetti lopetettiin, en tiedä mihin asettuivat. Mutta mitä kertakaikkiaan voi tulla vuorovaikutuksesta ja yhteistyöstä, kun reviirittömät ja luonnonsuojelijat ovat jopa vihamielisiä kaikkia hiukankaan susikielteisiä mielipiteitä esittäviä kohtaan ja pitävät maalla asuvia ja erityisesti kaikkia metsästäjiä eläinten ja luonnon vihamiehinä ja pyrkivät kokonaan mitätöimään susialueilla asuvien kokemukset ja vääristelemään esitettyjä (ainakin tässä keskustelussa useimmiten suhteellisen rauhallisia) kannanottoja, Veitola : " Jos jollakin paikkakunnalla on sudenvastaisuutta, asiaa ei pitäisi jättää siihen eikä silleen: "No tapetaan ne sitten kun niistä ei tykätä." Päin vastoin, susigallupin ei pidä olla loppu vaan alku. Sitten pitäisi ruveta purkamaan miksi tällaista ilmaisua esiintyy. Mitä se kertoo yhteisöstä, sen kulttuurisesta ja sosiaalisesta tilanteesta, sen valtasuhteista ja mentaliteetista. Kuka siellä määrää? Kuka tällaisesta susipuheesta hyötyy? Keskeinen kysymys on: Miksi? Susiasia saattaa olla useimpien ihmisten elämässä ns. ulkokehällä. Siihen voidaan ottaa kantaa kun tavataan, koska näin pidetään yllä yhteisön sosiaalista kittiä. Mutta se ei ole enemmistölle tosiasiallisesti merkittävä asia, vaikka se sitä muutamalle asianharrastajalle olisikin. Käydään susitilaisuudessa haukkumassa Helsingin herrat, sitten mennään saunaan ja katsomaan tölöä. Epäilen, että iso osa susipuheesta on tällaista "pintakäyttäytymistä", jolle ei voi antaa kovin suurta painoarvoa loppupeleissä."----- Kuka hyötyy tuollaisista kannanotoista ja mitätöinnistä ? Pääharrastukseni ei ole katsoa

töllöä enkä tarvitse omaan sosiaaliseen verkostooni tästä asiasta tai mistään muustakaan asiasta kittiä. Sudet eivät ole elämässäni ulkokehällä vaan niin lähellä, että talvella ei meillä uskallettu lenkittää koiraa muutoin kuin pitämällä haulikko mukana. Niinä ajankohtina, jolloin susinetin mukaan Juntin lauman alfapari oli useampien peräkkäisten havaintojen mukaan ollut juuri sillä pienellä neliöllä, missä asumme, en mennyt lenkille lainkaan yksin vaan piti lähteä kaksin, pyytää isäntä mukaan . (En pelkää että susi minut söisi mutta en aio antaa suden syödä koiraani) . Uskomattoman outo tilanne entiselle helsinkiläis- ja oululaistytölle, nykyiselle kainuulaiselle akalle. Tähän asti käydyn keskustelun perusteella pitäisin nimenomaan reviirittömien keskustelusta suurinta osaa pintakäyttäytymisenä, ainakaan se todellakaan ei perustu omiin kokemuksiin. Ja yhtäläillä ihmettelen sitä kannanottoa, jossa mainittiin puolet sudenjäljistä todetun koirien ja ilvesten jäljiksi ja että se niistä pihasukista ja että sen vuoksi vauhkaajat ovat pettyneitä kun eivät pääse jahtiin. (Niin, jos vaikka puolet olisivatkin olleet jonkun muun kuin sudenjälkiä niin mitäs sitten siitä toisesta puolesta?!) Ne sudenjäljet mitä minä olen nähnyt ovat totisesti sudenjälkiä, lähimmät pihallani. Enkä halua susijahtiin, haluan vain että sudet pysyvät tämän kylän (ja tietysti muidenkin kylien ja asukkaiden) pihoilta poissa - enkä suostu tulemaan nimetyksi sen vuoksi vauhkaajaksi. Ja mitä tulee koiriin ja täysin asiantuntemattomiin kehotuksiin rakentaa koirille häkkejä: kyllä ulkokoirat ovat yöt häkeissä ja kopeissa, eivät ne piholla valtoimenaan ole. Mutta koira pelkää niin perkeleesti, kun susi tulee kiertämään häkkiä, vaikkei susi koiraa häkistä saaliikseen saakaan. Eikö koiran henkivieveriin pelottelu ole kiellettyä eläinräkkäystä ? Lenkillä käytessä ja metsästettäessä koirat tietenkään eivät ole häkeissä. Koiralla on oikeus liikuntaan. Jos koira pidetään häkissä koko ajan eikä sitä lenkitetä, se on koiraa kohtaan väärin - ja kyllä sellaisesta häkissä pitämisestä aika äkkiä myös eläinsuojeluilmoitus tehdään, ja on tähänkin asti jatkuvasti lehdissä valitettu koirien sisällä ja häkeissä pitämisestä !? Aikooko joku yrittää määrätä, että Suomessa saadaan pitää lemmikkeinä ja harrastuskoirina vain luonnosta kaikkein kauimmaksi jalostettuja koiria, jotka ovat eniten kotonaan kerrostalossa, jolloin vaikkapa Suomen kansalliskoira pystykorvaa ei saisi pitää sen arvoisella tavalla ja Suomen niillä alueilla, jossa on susia ? Ihmettelee pystykorvan emäntä.

LOUNAISET SUSIREVIIRIT (ei jätetty yhtään kommenttia)

LÄNTISET SUSIREVIIRIT (4 kommenttia)

Kirjoittaja jurppi » 28 Touko 2014, 22:15

- A) Taajaan asutuilla seuduilla sudet (siis käytännössä susilaumat) ovat pelkästään haitallinen laji.
- B) Suden totuttaminen sille soveltumattomiin elinpiireihin (= ihmisen läheisyyteen) johtaa myös suurpedolle itselleen epätoivottaviin (lajin ominaisuuksia ja alkuperää heikentäviin) muutoksiin ko. lajin käyttäytymisessä. Pidemmän ajan evoluutiossa muutoksia myös lajiyksilöiden biologiaan.
- C) Ainoa hyväksyttävä tapa on huolehtia susikannan säilymisestä vain ja ainoastaan niiden lajityypillisillä elinalueilla. Vain näin pohjoisten havumetsien susilajin ominaisuudet ja biologia säilyy sekä kehittyy ekologisesti terveellä tavalla.

Otan esimerkiksi toisen lajin (villisika) joka pyrkii luontaisesti levittäytymään maahamme samoja maantieteellisiä reittejä kuin susi. Maa- ja metsätalousministeriöstä löytyy välittömästi keinot rajoittaa villisian itsenäistä levittäytymistä. Tämä on toki tietyssä määrin ymmärrettävää, onhan olemassa riski afrikkalaisen sikaruton leviämisestä tuotantoseioille.

Suden osalta on aivan samat perusteet pitäytyä susikannan ylläpidosta vain ja ainoastaan sellaisille alueille joissa niistä ei aiheudu haittaa ihmisille tai vahinkoa koti- ja tuotantoeläimille. Itseasiassa suden kohdalla riskitekijät, haitat ja vahingot ovat huomattavasti monitahoisempia kuin esim. villisikojen osalta. Ja, haittaa aiheutuu myös susille itselleen.

Kirjoittaja RaimoA » 01 Kesä 2014, 21:54

Tieto ei saa olla ristiriidassa käytännön kanssa. Suden kanta-arvio ihmetyttää välillä. Ymmärrän sen olevan arvioiu minimi, mutta media toitottaa sitä vuoden absoluuttisena määränä. Kovasti hihasta vedetyltä vaikuttava luku kaipaa menetelmäkuvauksen. Havainnot, päätelmät ja virhekäsittely mukaan kaikkien arvioitavaksi.

Itsestään selvää on, että paikallista tietoa kaivataan. Metsälle koiran kanssa mennessä olisi hyvä olla jonkunlainen käsitys alueen susista ja niiden oleskelupaikoista. Naurettavalta tuntui joskus susipuhelimeen soittelu. Olin vieraalla alueella ja yritin kysyä paikallisista laumoista ja niiden tavoista. Ei tullut tietoa kuin pannoitetuista. Miksi ihmeessä me metsästäjät tietoa salattavaksi keräämme.

Kirjoittaja RaimoA » 03 Kesä 2014, 07:19

[http://www.aamulehti.fi/Kotimaa/1194894 ... duttu.html](http://www.aamulehti.fi/Kotimaa/1194894...duttu.html)

Aamulehdessä oli taas tuttua tarinaa. Näkyy ihan tämän keskustelun vetäjä olleen haastattelussa. Mihinkähän tutkimukseen perustuu salametsästyksen väitetty vaikutus. Perhossa on sentään epäily salametsästyksestä, muuta näyttöä kovin vähän. Maalaisjärki sanoo, jotta tarvittavassa laajuudessa ei salametsästystä ole voinut tapahtua ilmitulematta. Ja vaikutus Perhossakin suorastaan päinvastainen. Sutta ja muuta petoa on enempi kuin koskaan. Jotenkin näkisin, jotta syitä pitäisi miettiä vähän enempi. Äijäikäinen olen ja äkeä aamumieli hakee uutisrivien välistä villakoiran ydintä.

Kirjoittaja mattisalo » 03 Kesä 2014, 15:12

Olen samaa mieltä Raimon kanssa siitä, että ristiriidat erilaisten susikantaa koskevien käsitysten ja tietojen välillä ylläpitävät epäluottamusta. Myös tätä aihetta sivutaan keskustelun kohdassa 3.1. Mahdollisena ratkaisujen etsinnän välineenä esitetyt susiasioihin keskittyvät reviirikohtaiset työryhmät voisivat parhaimmillaan toimia hyvinkin tehokkaasti tämän kaltaisten ristiriitojen ratkomiseen. On varmasti mahdollista löytää paikallisten laumojen koon ja liikkeiden arviointiin sellaiset menetelmät, jotka tyydyttävät kaikkia osapuolia. Tämä vaatinee kuitenkin myös eri osapuolten osallistumista itse laskentaan.

POHJOISET SUSIREVIIRIT (2 kommenttia)

Kirjoittaja Ristokah » 29 Huhti 2014, 16:52

Omalta osaltani ja muidenkin ihmisten kanssa keskusteltuani, niin keskustelut on käyty. Ei nämä keskustelut auta yhtään näitä ihmisiä jotka asuvat petojen tihentymä alueella ja Ongelma alueilla. Ei keskustelulla ongelmat poistu vaan lisääntyvät jollei tehdä jotain näitten Piholla pyörivien petojen suhteen vaan ne tulevat lisääntymään ja kasvamaan. Tulee vielä kovempia kotieläinten ja metsästyskoirien menetyksiä ja valtion maksamat korvaukset tulee vain lisääntymään. Ja saattaa olla että tulee vielä jossain vaiheessa ihmishenkien menetyksiä. Mitenkä sitten käy jatketaanko vain keskusteluja. Näissäkin petoasioissa kun ilmaantuu ensimmäinen ihmisuhri. Ja näyttää siltä että suurinta ääntä pitää näissäkin petoasioissa sellaiset ihmiset joita peto-ongelmat ei koske laisinkaan. Eivät asusta näillä. Ongelma alueilla. Sitä vain he huutavat että ongelma alueiden ihmisten on vain väistettävä itse petoja ja maksettava itse kaikki ongelmat mitä näistä pedoista heille aiheutuu. Ensimmäisessä osiossa on otettu kantaa riittävästi keskusteluun. Turha yrittää aivopestä maaseudun ihmisiä. Ei ne tule muuttamaan ajatteluaan siedettävämpään suuntaan. Ongelmat tulee poistaa lain muutoksin ja Lupia tulee myöntää näille ongelma aluille ja tihentymä alueille helpommin näin kun tapahtuu niin ongelmat poistuu ja ihmiset tulevat sietämään paremmin suurpetoja. Ei suurpedot metsästäjällä sukupuuttoon ole milloinkaan Suomesta hävinneet.

Kirjoittaja osmo » 30 Huhti 2014, 08:36

Yhteen veto kaikkiin aiheisiin. Susi on villieläin eikä sitä pidä eikä tarvitse sietää. Sudet eivät kuulu ihmisasutusten läheisyyteen. Koirasudet/hybridit miten itsekukin niitä haluaa kutsua on voitava poistaa jokamiehen oikeudella kuten myös kotieläimiä vahingoittavat olivatpa pihapiirissä tai muualla. Kohtaamiset ihmisten ja "suden" välillä vähenevät sitä mukaa kun nämä ihmispelkoa vailla olevat sekulit saadaan eliminoitua. Aitoa sutta hyvin harvoin ihminen kohtaa luonnossa. Metsästäjien mustamaalaaminen niin

suojelupuolen,RKTL:n kuin viranomaisten ja median taholta on vienyt pohjan kaikelta yhteistyöltä ja vuorovaikutukselta.

PORONHOITOALUE (1 kommentti)

Kirjoittaja tpp » 03 Touko 2014, 11:06

Vastuuta pitäisi selvittää siten että jos suden ampuu itseään tai omaisuuttaan puolastaen niin pitäisi olla tieto ettei siitä joudu oikeudellisiin toimiin.

Viranomaisten pitäisi tehokkaasti puuttua häirikkö- ja koirasusi ongelmaan. Rktl ei pitäisi olla sudensuojelulaitos vaan tutkimuslaitos. Riistakeskuksen pitäisi olla metsästäjien asialla.

Susien liikkeitten tiedot pitäisi julkaista samantien kun ne tulee ja tarkasti missä ne on ympärivuoden.

REVIIRITTÖMÄT (17 kommenttia)

Kirjoittaja Agricola » 26 Huhti 2014, 12:57

Paikallista yhteistyötä voi kehittää esimerkiksi LEADER- ja LIFE+ -hankkeilla.

Alueelliselle yhteistyölle eduksi olisi täydentää alueellisia riistaneuvostoja myös ympäristöjärjestöjen jäsenillä. MMM voi nimetä niitä asiantuntijoiksi jos säädösmuutokset vievät aikaa.

Suurpetotiedotuksen resursseja kannattaa lisätä. Länsi-Suomen RKTL:n susivastaava on hyvä käytäntö, jota pitää jatkaa ja levittää muuallekin.

Perustuslainkin mukaan (20 §): "Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon." Vastuu ja vaikutusmahdollisuudet kuuluvat siis reviirittömille siinä missä reviirillisillekin.

Kirjoittaja Agricola » 26 Huhti 2014, 14:57

Kotimaisen keskustelun lisäksi pitää ottaa huomioon kansainvälinen vastuumme Venäjän ja Fennoskandian kannan välittävänä lenkinä.

Kansainvälisestä petotutkimuksesta kannattaa ammentaa myös hoitosuunnitelman tekoon.

Kirjoittaja Heinähattu » 27 Huhti 2014, 00:29

Täällä puhutaan perustuslain oikeuksista ja samalla ihmisen oikeuksia poljetaa suonsilmään tekemällä pedosta jumal olento suojelemalla se totaalisesti, koti ja piha ei ole enää susireviirillä ihmisen etuoikeus tilaa vaan suden reviiriä.

Kirjoittaja Agricola » 27 Huhti 2014, 10:46

Paikallisessa yhteistyössä on olennaista oivaltaa, että esimerkiksi Suomen luonnonsuojeluliitolla on yhdistys ja jäseniä jokaisessa kunnassa - siis maaseudullakin. Heillä on paikallista tietoa, jota kannattaa hyödyntää paikkakunnillakin.

Yhdessä pienet asiat kasvavat.

Kirjoittaja NiinaP » 27 Huhti 2014, 14:23

Vastuualueet:

Paikallisten pitäisi voida toimia entistä vapaammin esimerkiksi susien hätyyttämiseksi ja heille pitäisi kehittää yhteisiä keinoja joilla homma saataisiin tehtyä. Karkoitustoimenpiteisiin ei pitäisi olla mitään byrokratiaa, ilmoitus riittäisi ja viralliselta/suojelupuolelta voi tulla mukaan jos tahtoo. Keinoksi esim. pihoihin tulevan suden karkoitukseksi voitaisiin käyttää äänihoukutinta, joka olisi suden normaalin

saaliseläimen äänestä poikkeava, jolloin ns. metsäsusi ei erehtyisi tulemaan pihaan vaan juurikin tottunut ja ruokaa pihoista hankkiva yksilö. Tällainen äänihoukutin voisi olla koiraeläimen kipuhuutoa matkiva pilli (Ki-yi-pilli).

Viranomaisten pitäisi nopeuttaa ja vähentää sisäistä byrokratiaa ongelmia tuottavien yksilöiden poiston ja lupien suhteen. Samalla tekniikalla kuin edellä voidaan ongelmayksilö myös houkutella poistettavaksi. Virallisen tahon pitäisi kääntää korvansa kuulemaan paikallisten kantaa enemmän. Uusia keinoja paikantaa ja etsiä susia paikallisten havaintojen perusteella pitäisi kehittää, jotta eläimet eivät jäisi piiloon tutkimukselta.

Viranomaisten pitäisi antaa ns. ulkopuoliselle taholle lupa selvittää nk. kansalaisten susikannat eli tutkimusyhteisön, metsästäjien ja luonnonsuojelijoiden piirien ulkopuolelta henkilö/henkilöitä kiertämään maakuntia ja selvittää paikallisten näkemykset ja kokemukset susista.

Tiedotus ja yhteistyön kanavat

Susitiedotukseen pitäisi luoda koko maan kattava tiedotussivusto. Siinä huomioitaisiin niin negatiiviset kuin positiivisetkin asiat sudesta sekä tuotaisiin mahdollisesti esiin myös ulkomailla tapahtuvia asioita, kuinka siellä menetellään susien kannanhoidon kanssa yms.

Paikallistason tiedotusta voisi myös lisätä. Jokaisella alueella voisi olla tiedotuksesta vastaava henkilö, joka voisi koota yhteen alueen tietoja ja tuottaa sekä valtakunnalliseen tiedotustoimintaan että paikalliseen tiedotukseen informaatiota.

Yhteistyötä voisi tehdä jonkinlaisella työpajatoiminnalla, joka olisi alueellista esim. maakunta tai riistanhallintopiiri alueisiin kytkettynä. Tilaisuudet olisivat kiertäviä, jolloin tasapuolisempi osallistuminen mahdollistettaisiin. Myös pienempiä, paikkakunta/reviiriokohtaisia tapaamisia, kokouksia yms. voisi järjestää. Tällöin myös tieto susien liikkeistä ja mahdollisista vahingoista yms liikkuisi paremmin ja kokonaiskuvan avulla voitaisiin ryhtyä toimenpiteisiin tarvittaessa.

Reviirittömät voisivat niin halutessaan toimia yhdenlaisena neutraalina osapuolena keskustelussa, etenkin he, joilla on suhteellisen neutraali suhtautuminen tilanteeseen. He voisivat olla sovittelijoina ja tiedon kerääjinä. Neutraalilla henkilöllä ei olisi suuntaan eikä toiseen ns. omaa lehmää ojassa, jolloin riski ja epäily väärinkäyttöksi on mahdollisimman pieni ja luottamus voidaan luoda kumpaankin kiistan osapuoleen tasapuolisesti.

Neutraaleita henkilöitä voisi pyytää myös toimimaan esim. ns. tarkkailijoina karkoitustoimenpiteissä tai muissa toimissa joissa epäillään mahdollisia väärinkäytöksiä (myös tutkimus!) He voivat tarpeen vaatiessa toimia myös näytteiden, informaation yms säilyttäjinä.

Kirjoittaja Agricola » 28 Huhti 2014, 16:21

Suupetojen esiintyminen voisi olla myös pitäjän ja kylän ylpeyden aihe. "Meillä on niin hyvä ja rikas luonto."

Toinen paikallinen ylpeyden aihe voisi olla se, että alueella ei ole salametsästystä.

Kirjoittaja Agricola » 30 Huhti 2014, 11:32

Yksi asia mitä "reviirittömät" ja "reviirilliset" voivat yhdessä edistää, on susivahinkojen korvaussummien puolustus VM:n budjettileikkuria vastaan. Kun kehykset ovat nyt mitä ovat, niin lisäbudjetteihin se mitä jää uupumaan. Eli kukin kohdaltansa tuttuja kansanedustajia valistamaan!

Lisäksi hoitosuunnitelmassa pitäisi ottaa selkeästi kantaa näihin korvauksiin eikä ajatella etukäteen sitä mitä valtiovarainministeriössä siitä ajatellaan. Hoitosuunnitelman pitää uskaltaa esittää UUSIA asioita TULEVIIN budjetteihin ja kehyksiin eikä toistaa VANHOJEN päätösten budjettirajoitteita. Muutenhan asiat eivät koskaan voisi edetä vaan kiertäisivät kehää: ei me voida esittää enempää kun on ennen päätetty... niin ei esitetä koskaan mitään uutta... Olen nähnyt liian monta sellaista prosessia, joissa on tingitty esitykset

etukäteen VM:n pelossa "nykyisiin kehyyksiin". Hoitosuunnitelman ajalla tulee pari uutta hallitustakin, suhdannekäännettä yms.

Kirjoittaja Heinähattu » 01 Touko 2014, 01:28

Hieno avaus vuorovaikutus ja yhteistyö nimellä, varsinkin kun sitä ei ole ollut yhtään sen jälkeen kun täyssuojelu eu liittymis ehdoissa otettiin käyttöön artikloineen, sen jälkeen on homma ollut pelkkää käskytystä viranomaisten toimesta, ja perusteluna kokoajan käytetty säännöksiä joihin ei ole edes ollut halua muutosta hakea, vaikka tilanne liittymis ajoista on radikaalisti muuttunut, saati sitten ajoista jolloin kyseinen rauhoitus yleensäkin sudelle Suomessa laitettiin käytäntöön.

Kirjoittaja Agricola » 05 Touko 2014, 11:05

Suurpetofoorumitoiminta pitäisi saada tietysti myös reviiritasolle. Sinne kaikki paikkakunnan tahot metsästäjistä luonnonsuojelijoihin. Yhdessä voisi katsoa jälkiä, kannan määrää, vahinkoja ja suojautumistarpeita. Yhdessä pienet asiat kasvavat.

Kirjoittaja NiinaP » 18 Touko 2014, 11:59

Mikael Luoma, kysyisin muutamia asioita, jotka ovat askarruttaneet minua jo pidempään.

1. Kun määritellään suden uhanalaisuus-statusta, puhutaan yleensä minimissään 20-25 lisääntyvästä parista. Tarkoittaako tämä lisääntymiskykyisiä pareja vai todettuja lisääntymisiä?
2. Kun Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitos tekee sudenkanta-arvioita, he käyttävät pohjamateriaalinaan petoyhdyshenkilöiden heille toimittamia havaintoja. Täten ilmoituksien puute ja epäluottamus horjuttavat koko tutkimuksen pohjana olevaa materiaalia. Kun pohjamateriaali on vajavainen, niin arviokaan ei silloin ole täydellinen. Joten jos pystytään tutkimuslaitoksen ulkopuolelta todeksi näyttämään, että susilaumoja ja pareja on enemmän kuin mitä RKTL on tietoonsa saanut, tuleeko RKTL hyväksymään nämä uudet tiedot vai aikooko se jatkossakin vain käyttää omia, epäluottamuksen vuoksi puutteellisia tietojaan susikannan arvioinnissa?
3. Jos kyetään näyttämään todeksi, että susia on useampia kuin mitä kanta-arviossa, vaikuttaisiko se kuinka voimakkaasti susipolitiikkaan, lupien myöntämiseen ja muihin vaikuttamismahdollisuuksiin?

Kirjoittaja MikaelLuoma » 19 Touko 2014, 07:44

Edellä oleviin kysymyksiin vastauksena:

1. Käytetään todettuja lisääntymisiä.
2. Kanta-arvio tehdään kerran vuodessa, ja silloin käytetään parasta saatavilla olevaa tietoa. Kattava tieto koko maan tilanteesta saadaan suurpetoyhdyshenkilöiden kautta. Kanta-arvio ei päivity jatkuvasti, joten esim. tähän aikaan tehdyt havainnot eivät heti näy lisäpareina kanta-arviossa, tai jos jostain ei nyt tehdä havaintoja sudesta, ei sieltä myöskään susiparia oteta arvioinneissa pois.
3. Jos jossain todettaisiin yllättäen susiparin tai -lauman esiintyminen, esimerkiksi tähän aikaan vuodesta, mielestäni alueella tulee toteuttaa niitä toimenpiteitä, joita sinne paikallistasolla nähdään tarpeelliseksi. Tiedotusta, vahinkojen ennaltaehkäisyä tai tarvittaessa susien tappamista.

Peilaan pohdintoja aina tulevaisuuteen päivittävää hoitosuunnitelmaa silmällä pitäen. Olen täällä viitannut aiemminkin, että jatkossa toteutettaisiin paikallista, laumakohtaista susikannan hoitoa. Paikallisten susilaumojen hoidon kautta toteutuu koko maan susikannan hoito, ja samalla ajatuksella paikallisten susilaumojen arvioinnin kautta toteutuu kokomaan susikannan arviointi. Paikallisilla olisi oikeuksia ja vastuuta susikannan hoitoon. Oikeuksena olisi mm. pyytää ongelmallisesti käyttäytyvä yksilö ja vastaavasti vastuuna olisi mm. tuottaa tietoa susilaumasta.

Miten kaikkea toimintaa (vastuuta ja oikeuksia) voidaan paikallisesti koordinoita? Edellä esitettiin paikallisia suurpetofoorumeita, jossa edustettuina olisi kaikki paikalliset eri tahot. Nykyisin meillä on maakunnallisia suurpetofoorumeita, jos toimintaa tuoaisiin vielä lähemmäksi paikallista tasoa. Paikallinen

suurpetofoorumi olisi arvioimassa ja organisoimassa niitä toimenpiteitä, joita nähdään susireviirillä tarpeellisiksi. Paikalliset näkee tarpeet parhaiten, osaa arvioida tarpeet ja toteutuksen parhaiten.

Kirjoittaja NiinaP » 31 Touko 2014, 13:01

Kiitos Mikael.

Vielä kysyisin muutamia tarkentavia kysymyksiä Matti Salolta.

Voisiko/Aikooko RKTL mahdollisesti päivittää susiarvioitaan, jos ilmenee lisää laumoja/pareja? Tämä ainakin parantaisi ihmisten suhtautumista laitokseen, jos he kokevat, että laumoista ja pareista ollaan julkisia eikä niitä "piilotella".

Perhossa tehtiin paikallisten oma susilaskenta, joka ei kuitenkaan vastannut RKTL:n vaatimuksia varmistamisen osalta. Lähinnä uteliaisuudesta, mitä vaatimuksia tutkimuksen tekemiseen olisi, jotta se kyettäisiin tieteellisen normiston mukaan hyväksymään?

Kirjoittaja mattisalo » 02 Kesä 2014, 12:08

Kiitos Niinalle kysymyksestä. Seuraavassa esittämän vastaus on henkilökohtainen mielipiteeni eikä siis RKTL:n virallinen kanta asiaan. Tuskin ne silti kovin kaukana ainakaan toisistaan ovat.

1) RKTL:n (ja muistakin) kanta-arvioista

RKTL:n kanta-arviot esitetään vuosittain samaan aikaan käytännön syistä, kuten Mikaelkin yllä totesi. Tilanne elää maastossa koko ajan, eikä tarkka reaaliaikainen kanta-arvio ole kovin realistinen nykyisellä järjestelyllä. Lisäksi olisi muistettava, että kanta-arvioita vuosien välillä on verrattava aina samassa vuosikierron vaiheessa.

Susilaumojen tai -reviirien piilottelun ei pitäisi olla kenenkään etu. Näin ollen susien ilmestyminen uusiin paikkoihin kanta-arvioiden esittämisen välillä voisi ihan hyvin olla julkistettavaa tietoa (en tiedä salailtaisiinko sitä nytkään), jotta ihmiset osaavat varautua mahdollisiin toimenpiteisiin, mikäli sellaisille tulee tarvetta.

Tarkemman ja reaaliaikaisemman kuvan kannan koosta ja jakautumisesta voisi tarjota keskustelun kohdassa 3.1 esitettyjen työryhmien välinen tiiviimpi yhteistyö. Tuollainen kanta-arvio ei siis tulisi RKTL:ltä vaan suoraan työryhmien yhteenliittymältä. Hyvin suunniteltuna, yhtenäisiin kriteereihin perustuvana ja luotettavalla tavalla julkistettuna se olisi varmasti hyvä ja tervetullut paikalliseen tietoon ja tulkintaan perustuva vertailukohta RKTL:n kanta-arvioille.

2) Paikallisten laskentojen tieteellisistä kriteereistä

Menemättä laskennan menetelmien yksityiskohtiin (en ole niiden asiantuntija), vastaisin seuraavalla tavalla:

Käytännössä kriteereitä on teknisen toteutuksen lisäksi lähinnä kaksi:

a) Menetelmät on kuvattava niin tarkasti ja selkeästi, että jokainen arvioija tietää miten laskenta on toteutettu ja miten sen perusteella on päädytty esitettyyn arvioon lauman koosta.

b) On oltava luottamus siihen, että laskenta ja tulkinta on todella toteutettu kuvatulla tavalla.

Nykytilanteessa vaikuttaa siltä, että ainakaan kohta b ei toteudu. Tämä koskee varmasti paikallisia laskentoja siinä missä RKTL:nkin arvioita. Lisäksi kohdan a toteutuminen on myös usein kyseenalainen. Tästä syystä yksittäisten susilaumojen koon määrittelemiseksi toteutettavat paikalliset laskennat olisi aina tehtävä niin, että mukana on eri osapuolten edustajia ja että käytettävistä menetelmistä olisi sovittu tarkasti etukäteen. Tottakai myös RKTL:llä on aina mahdollisuus parantaa omien menetelmiensä kuvauksia ja niiden julkistamisen tapoja.

En tiedä vastasinko nyt riittävän hyvin toiseen kysymykseesi?

Kirjoittaja NiinaP » 02 Kesä 2014, 12:51

Vastaukset olivat riittäviä ja vahvistivat omat arvailuni.

Tosiaankin työryhmien avulla kyetään tarkkailemaan susikannan tilaa tarkemmin ja tieto pysyy paremmin ajantasalla, kun useampi pienempi ryhmä hoitaa tehtävää yhden kansallisen ohella.

3.1 keskustelussa jo mainittu hankerahoitus voisi avustaa myös yhteistyön palauttamisessa tutkimuksen ja paikallisväestön välille. Esimerkiksi pienempien intensiiviseurantojen avulla voitaisiin pannoittamattomien laumojen ja parien elinpiiri selvittää. Käyttämällä koko lumipeitteinen aika havaintojen, jälkiseurannan ja reviirin rajojen selvittämiseen.

Kirjoittaja mattisalo » 03 Kesä 2014, 15:23

Noin tosiaan voisi olla. Työryhmien uskottavuus ja niiden nauttima luottamus varmasti parhaimmillaan heijastuisivat yleisempäänkin yhteistyöilmapiiriin.

Kirjoittaja NiinaP » 03 Kesä 2014, 15:40

Alueilla joissa puolestaan ei ole vielä varmistettua laumaa/paria, voisi epäilyksen tullessa olla vaikka 3 henkilön ryhmä paikalla tutkimassa. Paikallisen tahon edustaja, RKTL:n edustaja ja ulkopuolinen, joka toimisi ns. neutraalina osana tätä pientä ryhmää.

Kun epäily lauman tai parin muodostumisesta nousee, voisi paikallinen riistanhoitoyhdistys ottaa yhteyttä alueensa riistanhoitopiiriin, joka ottaa yhteyden puolueettomaan ja rktl:n henkilöön. Yhdessä päätettäisiin mahdollinen ajankohta lauman/parin etsinnälle ja päätetään vuodenaikaan ja alueeseen sopivat etsintäkeinot, joita sitten käytetään tilanteen selvittämiseksi. Seuranta pitää tehdä tietenkin pidemmän aikaa, jotta mahdollinen susien liikkuminen alueella saadaan varmasti selvitettyä. Jos epäilyksiä vielä jää, voidaan myöhemmin yrittää uudelleen uusien havaintojen tultua.

Varmistamisessa voitaisiin mahdollisesti käyttää apuna myös riistakameroita, jotka ovat joko paikallisten tai vaikka RKTL:n/Riistakeskuksen paikalleen asettamia.

Kirjoittaja mattisalo » 04 Kesä 2014, 08:53

Tämäkin on Niinalta hyvä ajatus, ja sopisi mainiosti esitettäväksi myös tuolla keskusteluketju 3.1:n puolella!